

29.1.17

לכבוד,	לכבוד	לכבוד,
עו"ד ד"ר אביחי מנדלבלית	רב-ניצב רוני אלשיך	ניצב עמוס יעקב
היועץ המשפטי לממשלה	מפכ"ל המשטרה	מפקד מחוז חוף
בפקס : 02-6467001	בפקס : 02-5428118	בפקס : 04-6458766

שלום רב,

הנדון: ניסיון המשטרה להרתיע תלמידי בתי ספר מחיפה לקיים הפגנה וזימון

מנהלי בתי הספר לתחנת המשטרה

הריני לפנות אליכם בבקשה להורות למשטרה לחדול מאימוץ פרקטיקות החורגות מסמכותה והחותרות להגביל את חופש הביטוי של התלמידים הערבים; הכל כמפורט להלן:

1. ביום 24.1.17 תכננו תלמידים ערבים משני בתי ספר ערביים בחיפה לקיים הפגנה במחאה על מדיניות הריסת הבתים ביישובים הערביים. ההפגנה, שכפי שנפרט בהמשך לא מחייבת בנסיבות העניין קבלת רישיון מהמשטרה, תוכננה להיערך בשדרות בן גוריון בעיר מחוץ לכותלי בתי הספר.

2. על פי פרסומים בתקשורת, יום אחד לפני ההפגנה הגיעו לאחד מבתי הספר שני שוטרים בלבוש אזרחי ששוחחו עם המנהל וניסו לשכנע אותו להורות למורים להיכנס לכיתות ולבקש מהתלמידים להימנע מלהשתתף בהפגנה. מצדו טען מנהל בית הספר, ובצדק, שהוא אחראי על מה שקורה בתוך כותלי בתי הספר בלבד ושאינו זה מתפקידו לעשות את מה שמבקשים השוטרים ממנו. למחרת, מספר שעות לפני הפגנה, זומנו שני המנהלים באופן חריג לתחנת המשטרה בחיפה לשיחה עם מפקד התחנה וראש אגף החקירות. באותה שיחה הזהירה המשטרה את המנהלים שעליהם למנוע מהתלמידים להשתתף בהפגנה תוך שהיא מהלכת עליהם אימים שאחרת הם יהיו אחראים על קיומה של הפגנה בלתי חוקית. המנהלים חזרו על עמדתם שאין הם אחראים על התנהגות התלמידים מחוץ לכותלי בתי הספר ובזמנם החופשי.

3. בנוסף לכך, חלק מהתלמידים דיווחו שכשעה לפני ההפגנה קיבלו הודעת "ווטסאפ" לטלפונים האישיים המתריעה מפני השתתפות בהפגנה ושזו לשונה (בתרגום מערבית): "הודעה חשובה מהמשטרה, ההפגנה המתוכננת היום אינה חוקית ולפיכך אנו מבקשים מכל התלמידים לא להיות שם כדי שלא תהיו בעימות עם המשטרה. נא לשלוח הודעה זו לכל התלמידים".

== ראו הידיעה באתר הארץ: <http://www.haaretz.co.il/news/education/1.3443626>

4. בהפגנה שנערכה כמתוכנן, ושהח"מ נכח בה לבקשת המארגנים, התעקשו אנשי המשטרה שנכחו במקום שמדובר בהפגנה בלתי-חוקית משלא קיבלו המארגנים מבעוד מועד את אישור

המשטרה לעריכתה. יחד עם זאת, טענו השוטרים כי, לפנים משורת הדין, הם לא יפזרו את ההפגנה.

5. פעולותיה של המשטרה בהקשר של ההפגנה בה עסקינן חורגות באופן קיצוני מסמכויותיה המוקנות לה בדין. התמונה המצטיירת מהעובדות לעיל, היא שהמשטרה לא בחלה באמצעים פסולים ובלתי-חוקיים על מנת להניא את התלמידים הערבים מלממש את זכותם לחופש ביטוי פוליטי ולמחות נגד מדיניות הממשלה של הריסת הבתים ביישובים הערבים.

6. יצירת קשר עם מנהלי בית הספר וזימונם לתחנת המשטרה על מנת ללחוץ עליהם להורות למורי ותלמידי בית הספר להימנע מלהשתתף בהפגנה הינו צעד בלתי חוקי בעליל. ויודגש, אין זה מתפקידו ואין זה מסמכויותיו של מנהל בית הספר או של גורם אחר במוסד הלימודים למנוע, להגביל, להתריע או להעניש תלמידים המבקשים לממש את זכויותיהם האזרחיות מחוץ לכותלי בית הספר ו/או מעבר לשעות יום הלימודים הסדיר, לא כל שכן כאשר מדובר בהתנהגות חוקית הנגזרת מזכותם החוקתית של התלמידים לחופש ביטוי.

7. למותר לציין, כי בניגוד לטענת המשטרה, ההפגנה שנערכה לא הייתה טעונה רישיון, שכן דובר על אסיפה (להבדיל מתהלוכה) שלא נשמעו בה נאומים פוליטיים/מדיניים. במעמד של ההפגנה העמיד הח"מ את השוטרים על פרשנותם המוטעית לחוק תוך שהוא מציג לעיונם את הנחיית היועמ"ש מס' 3.1200 בעניין "חירות ההפגנה", אך ללא הועיל. ויודגש כי, להבדיל מהפרשנות החוזרת ונשנית של המשטרה, כריזה בסיסמאות במהלך הפגנה איננה נכנסת בגדרה של "שמיעת נאום או הרצאה" המחייבת, בהתקיים תנאים מצטברים אחרים, קבלת רישיון מהמשטרה. לעניין זה ראו דברי בית המשפט בעניין מדינת ישראל נ' בן אריה כדלקמן:

"הוראות סעיף 83 לפקודת המשטרה ברורות ומהן עולה כי התקהלות של 50 איש ומעלה אסורה רק ואך ורק אם מטרת ההתקהלות היא לשמוע נאום או הרצאה על נושא בעל ענין מדיני או כדי לדון בנושא כזה. ככל שמטרת ההתכנסות אינה כזו לא דרוש רישיון כדי לקיימה. העובדה שהמתקהלים אווזים בשלטים או אף כורזים סיסמאות בין אם הכרזה נעשית באמצעות מגפון ובין אם לאו אינה טעונה רישיון. התקהלות שכזו, אם היא לא מהווה עבירה לפי הוראת חוק אחרת לא מהווה עבירה רק בשל כך שהיא נעשית ללא רישיון."

== ב"ש (י-0) 3781/10 מדינת ישראל נ' ברק בן אריה ואחרים (פורסם בנבו, 27.1.10)

8. על יסוד האמור לעיל, נבקשכם, כל אחד בתחום סמכויותיו, להורות לאנשי המשטרה לחדול מאימוץ הפרקטיקות הבלתי-חוקיות המנויות לעיל והמגבילות את חופש הביטוי של התלמידים הערבים, ולחדד את הנהלים בעניין חירות ההפגנה של כלל האזרחים.

בכבוד רב,

מוחמד בסאם, עו"ד

העתק: שר החינוך, מר נפתלי בנט בפקס: 02-5602246;

מנהלת מחוז חיפה במשרד החינוך, גב' רחלי מתוקי: 04-8632442.

Adalah The Legal Center for Arab Minority Rights in Israel

عدالة المركز القانوني لحقوق الاقلية العربية في اسرائيل

עזאלה המרכז המשפטי לזכויות המיעוט הערבי בישראל

